

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל

ערש"ק
כ"ו שבט תש"פ
פרשת משפטים
מפסידין ויברית הודיע (מלכים ב י"א)
שבת מברכין | שבת שקלים
המולד ליל שני שעה 21:30 - 10:10 חלקים

עלון מס' 243

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	17:15	18:07	18:46
תל אביב	17:12	18:04	18:42
חיפה	17:13	18:05	18:43
באר שבע	17:15	18:07	18:45

איך לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"צ המקובל רבי בנימו שמואל'י שליט"א ראש ישיבת "גור שלום"

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בבית"ד העליון הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ברכות

ברכת מעין שלש מדאורייתא או מדרבנן, ומאי נפקא מינה. כללי הפסיקה של מרן. אם להקדים ברכת המזון או מעין שלש או נפשות לאשר יצר. ברכת המזון ומעין שלש מיושב. הפסק בקריאת שמע וברכותיה. עניית קדיש וקדושה בברכת מעין שלש

ברכת מעין שלש מנין

א. בשיעור הקודם חקרנו בדיון מי שאכל עוגה או פירות משבעת המינים ושבע, ונתחייב לברך ברכת מעין שלש, אם הברכה היא מדאורייתא כדן ברכת המזון, או מדרבנן כשאר הברכות, ולכאורה יש בזה שבע נפקא מינה. א. אם צריך לשבת בשעת הברכה כמו בברכת המזון, או אפשר גם לעמוד וללכת, כמו ברכת נפשות ואשר יצר וכדומה. ב. אם צריך לחזור למקומו ולברך כדן ברכת המזון, או שיכול לברך במקום אחר כמו בשאר הברכות. ג. אם המסופק צריך לחזור ולברך כדן ברכת המזון שאומרים בה ספק דאורייתא לחומרא, או שאינו חוזר, וכמו בשאר הברכות, כי ספק דרבנן לקולא, וספק ברכות להקל. ד. אם המברך מעין שלש יפסיק לענות לקדיש - חמשה אמנים ראשונים, ולקדושה - 'קדוש' ו'ברוך', או לא. ה. אם באמצע הברכה יפסיק לעמוד לחכם או זקן, או לא. ו. בברכת המזון יש ענין ללבוש כובע וחליפה², ויש לדון אם גם במעין שלש יש ענין, או לא. ז. אכל ענבים רימונים או תאנים³ ואחר כך נפנה לנקביו, אם יקדים ברכת אשר יצר או ברכת מעין שלש, ובזה יש לדון גם מצד תדיר ושאינו תדיר.

מחלוקת הראשונים

ב. בשיעור הקודם הזכרנו שיש למעלה מעשרים

1 מדין תורה יש לעמוד לוקן בגיל שבעים, שנאמר (ויקרא יט, לב) מפני שביה תקום, וגם אם יש ספק אם הגיע לגיל שבעים יש לעמוד לפניו ולהחמיר, בפרט שלפי הקבלה צריך לעמוד לוקן מגיל ששים. אין בעיה להחמיר בדברים כאלה על פי הקבלה, שהרי אין כאן חשש ברכה לבטלה וכדומה, וכמו שאנחנו בדרך כלל מברכים ברכת הלבנה רק לאחר שעברו שבעה ימים מהמולד, ולא שלשה ימים כמנהג אחינו האשכנזים, כי אנחנו חוששים לדברי המקובלים.

2 מרן זצ"ל היה מקפיד במשך שנים רבות לשים כובע בברכת המזון, אפילו בלי המעיל, ורק בוקנותו היה קשה לו להקפיד בזה.

3 מותר לאכול תאנים, אחר שבדקם הדק היטב בעיניים בריאות.

"עשה לך רב והסתלק מהסמך" בכל שאלה, בהלכה, בהנהגה, בשלום בית ובחינוך ילדים עשרות רבני אגודת 'בית מרן' נמצאים פה בשבילך!

24 שעות ביממה ברצף

למענה הלכתי מהיר לפי דרכו של מורנו ורבינו מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

5293 * שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 **השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
  - עמ' 5 **פרשת משפטים**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 5 **בעקבות רבותינו**
החכם רבי צדקה חוּצין זצוק"ל
  - עמ' 6 **מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 6 **אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
  - עמ' 7 **לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7 **אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברוילאי שליט"א
  - עמ' 8 **בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

ראשונים הסוברים שברכת מעין שלש מדאורייתא, בראשם השאלות דרב אחאי גאון (יתרו שאילתא נג), וכן דעת בה"ג - בעל הלכות גדולות (פ"ז דברכות ד"י סע"ד) - הספר הראשון שנדפס אחר התלמוד, והביאו הסמ"ג (עשין כו, דק"ג ע"ג), וכן דעת רבינו יונה (ר"פ כיצד מברכין ד"ה קדש הלולים), והרשב"א (ברכות לה, ד"ה הכי), והריטב"א (הל' ברכות פ"ה ה"ט), והמאירי והרי"א (ס"פ כיצד מברכין), והחינוך (מצוה תל), והארחות חיים (הל' ברכות אות נב), והכלבו (ס"ס כד), והרא"ש (פ"ו דברכות סימן טו), ובנו הטור (ס"ס רט), ועוד. לעומתם ששה ראשונים סוברים שברכת מעין שלש מדרבנן, ובראשם רבינו הרמב"ם, כן מוכח כמה שכתב (פ"א מהלכות ברכות ה"א, ב): מצות עשה מן התורה לברך אחר אכילת מזון, שנאמר ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וכו', ועוד כתב (פ"ח מהל' ברכות ה"ב): כל הברכות האלו אם נסתפק לו בהן אם בירך או לא בירך אינו חוזר ומברך לא בתחלה ולא בסוף, מפני שהן מדברי סופרים. וכן דעת הסמ"ג (עשין כו, דק"ג ע"ג), והגהות מימוניות (פ"ח מהלכות ברכות אות צ), ותלמידי רבינו יונה (ס"פ כיצד מברכין דל"ב ע"א), ועוד. ובספר האגודה (פ"ו דברכות סימן קפח) ועוד נראה שמסתפקים בזה. ומרן בשלחן ערוך (סימן רט סעיף ג) הלך בעקבות הרמב"ם, והעתיקו להלכה כמעט מילה במילה.

כללי הפסיקה

ג. ראיתי שיש מקשים על מרן השלחן ערוך, מדוע עזב את דעת רוב הראשונים הסוברים שברכת מעין שלש מהתורה, ופסק כדעת הרמב"ם ומיעוט הראשונים שברכת מעין שלש מדרבנן, הלא נאמר בתורה (שמות כג, ב) "אחרי רבים להטות". ועוד שמרן עצמו בהקדמתו לבית יוסף הנחיל לנו את כללי הפסיקה שלו, ושם כתב שאין לנו להכריע במחלוקת הראשונים על פי ראיות תלמודיות, כי בעונותינו הרבים קצר מצע שכלינו להבין דבריהם כל שכן להתחכם עליהם ולהכריע ביניהם, ולכן תפס

לעילוי נשמת הרב בן ציון בן אביגיל זצ"ל. לע"נ אברהם בן רבקה הומיון ז"ל

שלשת עמודי הוראה הלא המה הרי"ף והרמב"ם והרא"ש, במקום ששנים מהם מסכימים לדעת אחת הוא פוסק כמותם, ובמקום שאחד מן השלשה עמודים לא גילה דעתו, והשני עמודים הנשארים חולקים בדבר, הנה הרמב"ן והרשב"א והר"ן והמרדכי וסמ"ג ז"ל לפנינו, אל מקום אשר יהיה שמה הרוח רוח אלהין קדישין ללכת נלך, כי אל הדעת אשר יטו רובם כן נפסק הלכה. עכ"ל. ואם כן, בנידוננו שיש לנו "עמוד נגד עמוד", הרא"ש חולק על הרמב"ם, והר"ף לא גילה דעתו, מרן היה צריך ללכת אחר שיטת רוב הראשונים שברכת מעין שלש מהתורה, ומדוע פסק שברכת מעין שלש מדרבנן.

חשש ברכה לבטלה

ד. כדי ליישב את הקושיא על הפסק של מרן הבית יוסף, יש להקדים שמה שהתורה אמרה "אחרי רבים להטות", זה לא נאמר על מחלוקת הפוסקים בספרים, אלא דיינים בסנהדרין או בבית דין, שהולכים אחר דעת רוב הדיינים, כי הם רואים אחד השני פנים אל פנים, ומתווכחים ביניהם ומבררים את הדין לאמיתו, ובפסק דין כל הדיינים חותמים את הפסק על פי דעת הרוב, ומציינים גם את דעת המיעוט, כי אין בית דין שקול. אולם כשיש מחלוקת בדעות הפוסקים, אין זה רוב מדאורייתא, כי הפוסקים לא ראו אחד את השני, היו במקומות שונים ובתקופות שונות, ויתכן שאם היו יושבים יחד המיעוט היה משכנע את הרוב, כך כתב הראשון לציון מהר"ם בן חביב בספרו גט פשוט בכללים שבסוף הספר (כלל א). ולפי זה מה שמרן הבית יוסף פוסק כדעת רוב הראשונים, זו הנהגה בעלמא, אבל לא מעיקר הדין. ואם כן יש לומר, שכאן מרן חשש להרמב"ם וסיעתו - הגם שהם מיעוט הפוסקים - כי לדעת רבינו הרמב"ם שברכת מעין שלש מדרבנן, מי שיברך מעין שלוש מספק, יש לו חשש ברכה לבטלה.⁴

גדלותו של הרמב"ם

ה. יש להוסיף שמרן הבית יוסף הלך בעקבות הרמב"ם שברכת מעין שלש מדרבנן, מלבד מה שמעיקר הדין לא צריך ללכת בזה אחר הרוב, וחשש לברכה לבטלה, הלא הרמב"ם היה גדול הפוסקים, 'לאו קטיל קנה באגמא', ומרן בשו"ת אבקת רוכל (סימן לב) נשאל מעיר אחת שהיו פוסקים בכל כדעת הרמב"ם, והגיע אחד שהורה להם לשנות את המנהגים שלהם, והשיב להם מרן הבית יוסף: מי הוא זה אשר ערב אל לבו לגשת לכון קהלות שנוהגים כהרמב"ם, לנהוג כשום אחד מן הפוסקים ראשונים ואחרונים וכו', הרמב"ם גדול הפוסקים, וכל קהילות ארץ ישראל והערביסטאן והמערב נוהגים על פיו וקבלוהו עליהם לרבם. כלומר שבכל ארצות ערב - סוריא חלאב עיראק מצרים לבנון ובארץ ישראל ועוד - קיבלו את הוראות הרמב"ם. ושם (סימן קמ) יש תשובה שחתומים עליה הרדב"ז⁵ - רבי דוד בן זמרא - ומרן הבית יוסף, וכתבו: אין לנו אלא דברי הרמב"ם שכן נהגו בכל המלכות, ואפילו שיהיו החולקים עליו רבים, כבר קבלוהו עליהם. ומרן הבית יוסף חושן משפט סי' (ז) כתב בהערצה על הרמב"ם, שהוא עטרת תפארת הפוסקים. וכן כתב מרן בתשובה אה"ע (הל' יבום וחליצה סימן ב), שהרמב"ם הוא מרא דאתרא. וע"ע בשו"ת בית יוסף (אה"ע סי' ב). וכתב הגאון החזון איש (יבמות סי' קלד ד"ה הא) שאם נמצא במקום המתיר וקיבל עליו את הוראותיו, הרי הוא כרבו. וכמו שמצינו בפרק רבי אליעזר דמילה (שבת קל), שבמקומו של רבי אליעזר נהגו כמותו שמכשירי מילה דוחים את השבת. וכן מצינו בחולין (קטז). שבמקומו של רבי יוסי הגלילי סמכו על דעתו ואכלו עוף בחלב. וכתב הר"ב"ש (סימן שצט) שיכולים ציבור לעשות תקנה עליהם ועל זרעם, וכמו בקבלת התורה. לכן כל מי שיגיד: אבות אבותי קיבלו הוראות מרן הבית יוסף, אבל אני לא קיבלתי, ולכן אני יכול לעשות מה שאני רוצה... צריך לדעת שהדבר לא בידו, הוא לא יכול לחלוק על הר"ב"ש שהיה תלמידו של הר"ן לפני כשש מאות שנה, ראשונים כמלאכים. הגאון רבי חיים פלאג' כתב בספרו גנזי חיים (דגל

קיים לי אות נד) שהרמב"ם כתב את חיבורו היד החזקה על פי רוח הקודש. לכן בנידוננו שיש חשש ברכה לבטלה, מרן פסק שברכת מעין שלש מדרבנן, כי חשש לדעת גדול הפוסקים רבינו הרמב"ם, ובפרט שאינו סברא יחידית, אלא כמוהו סוברים עוד כמה ראשונים, וכך ההלכה.

דיני קדימה

ו. אמרנו שאחת הנפקא מינה אם ברכת מעין שלש מהתורה או מדרבנן, לגבי מי שנתחייב בברכת מעין שלוש ובברכת אשר יצר, אם ברכת מעין שלוש מהתורה יקדים אותה, ואם נאמר כמו שפסק מרן שברכת מעין שלש דרבנן, אם כן שתי הברכות מדרבנן ואיזו מהן שירצה יקדים. יש לתלות דין זה במחלוקת האחרונים, האם גם כאשר יש מצוה דאורייתא ומצוה דרבנן אומרים את הכלל תדיר ושאינו תדיר קודם, או לא. כגון בימי העומר שיש לפניו מצות קריאת שמע מדאורייתא, והיא מצוה תדירה שקוראים קריאת שמע בבוקר ובערב, ומצות ספירת העומר מדרבנן לדעת מרן (סימן תפט סעיף ב, ד, ה), וכדעת התוספות (מנחות סו. ד"ה זכר) והרשב"א (בתשובה סימן קכו), ולא כמו הרמב"ם (פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הכ"ד) והראב"ה (סי' תקכו) ואולי גם האור זרוע (סימן שכט) והחינוך (מצוה שו), להלכה יש להקדים את קריאת שמע שהיא מן התורה, אלא אם כן חושש שישכח לספור את העומר. וכן אם אכל ושבע והתחייב בברכת המזון מהתורה, ולאחר מכן התחייב גם בברכת אשר יצר, כתב בעל הנודע ביהודה בספרו צ"ח - ציון לנפש חיה⁶ (ברכות נא) - שיש להקדים את המצוה שהיא מהתורה, וכן כתבו הפני יהושע והגהות מצפה איתן (שם), והחתם סופר (פסחים קב), וטהרת המים (מע' ק אות נו), וטעמם משום שהמצוה מדאורייתא חשובה יותר. ולא כדעת השאגת אריה (סימן כב) שסובר שאין למצוה דאורייתא זכות קדימה על מצוה דרבנן, כי דין קדימה נאמר רק כאשר המצוות שוות בדרגתם, שתייהם מהתורה או שתייהם מדרבנן, אבל אם אחת מהתורה ואחת מדרבנן איזו מהם שירצה יקדים. מרן זצ"ל בשו"ת חזון עובדיה (ח"א סימן בעמ' לה) - לפני כ-60 שנה - הסיק כדעת רוב האחרונים, שיש להקדים את המצוה מדאורייתא למצוה מדרבנן. ולפי זה יש להקדים את ברכת מעין שלש שלרוב הראשונים היא מהתורה ולאחר מכן לברך אשר יצר.

נפשות ואשר יצר

ז. הגאון רבי חיים פלאג'⁶ בספרו רוח חיים (סימן ז סק"א), כתב בדין אדם שנתחייב בברכת בורא נפשות⁷, ולאחר מכן נתחייב בברכת אשר יצר,

7 שם המחבר רבי יחזקאל לנדא, וקרא את ספריו על שם הוריו, נודע ב"יהודה", וציון לנפש חיה".

8 הגר"ח פלאג' חיבר כששים ספרים, וידוע שכל כתביו עלו באש והוא היה בצער גדול, וישב עם בנו והחזיר מהזיכרון את כל הספרים, לכן כל ספריו המודפסים הם 'מהדורה שנייה'.

9 כגון ששתה רביעיית מים, או תה פושר. על קפה גם אם שתה רביעיית בבת אחת לא ממברכים נפשות, כי לא גרלים לשתותו קר, כמו גלידה שאין גרילות לבלוע רביעיית בבת אחת, ולכן אין לברך עליה נפשות, וכן מרק צלול שגרלים לשתותו עם על ידי כף, אפילו שתהו קר בכוס, אין לברך עליו נפשות, אבל תה מנהג העולם לשתותו גם פושר.

פעם, באופן חד פעמי הבאנו לשיבה ר"מ אשכנזי מומלא מקום, בדרך כלל היינו מביאים רמזים ספרדים, לא חסר לנו רבנים גדולים תלמידי חכמים מוסרי שיעורים, וגם הם צריכים משכורת, "מבשרך אל תתעלם". והנה ישבנו במשך, והוא שתה כוס תה לאט לאט ולאחר מכן בירך נפשות, עניתי אמן, ואמרתי לו: תשמע, אנחנו הספרדים לא ממברכים נפשות על תה ששתה אותו לאט לאט, כי אנחנו פוסקים כדעת הרמב"ם (פ"ב מהלכות שביית עשור ה"ד פ"ד מהלכות מאכלות אסורות ה"ה) שצריך לשתות רביעיית בבת אחת, ולא כדעת הראב"ד (פ"י מהלכות תרומות ה"ג) שיכול לשתות אפילו קימנעא קימנעא. ואף על פי כן עניתי אחר כך אמן, למרות שהפרי מגדים (סימן כה א"א סק"י) - שהיה אשכנזי קרא לו רבי יוסף תאומים - נסתפק אם אפשר לענות אמן על ברכה שבברך אשכנזי על תפלין של ראש, כי למנהגם ממברכים "על מצות תפלין" על תפלין של ראש, אבל אנחנו לא ממברכים ופוטרים בברכת "להניח תפלין" שמברכים על תפלין של יד, ולדין רק אם הפסיק בדיבור בין תפלין של יד לשל ראש מברך גם על של ראש. וכן בספר יכין ובונו (ח"א סימן קיח) כתב בשם הרשב"ץ, שאמנם לא ביטל את המנהג לקדש בבית הכנסת בליל שבת, אף על פי שאינו במקום סעודה, אבל לא היה עונה אחריהם אמן. אני זוכר לפני כחמישים שנה, כשכרן זצ"ל היה בתחילת דרכו ברבנות של תל אביב, היו נוהגים בבית כנסת 'אוהל מועד' לעשות קידוש בליל שבת, והיו מוגיעים לשם הרבה מסורתיים שלמחרת היו נוסעים לים, לא ידעו לשמור שבת כהלכתה, ולפחות זכו לקיים מצות קידוש, ומרן זצ"ל הניח להם במנהגם, על פי דברי הרשב"ץ. חמור מאוד לענות אמן יתומה, כל העונה אמן יתומה היו בניו יתומים ח"ו (ברכות מז), אדם שישם לב על מה עונה אמן, לא יענה על ברכה שהחסירו מנהג תורה ולא אמרו 'אלוהינו מלך העולם' כהוגן, אם ירצה יאמר "ברוך ה' לעולם אמן ואמן". אמרתי לאותו ר"מ, עכשיו גם לפי הרמב"ם בדבר שהרגילות לשתותו מעט מעט יש לברך ברכה אחרונה, כמו שכתב בשו"ת גת ורדים (חאו"ה כלל א סימן ז) ועוד אחרונים. ומועיל בזה ספק ספיקא כמו בכל התורה מלה, אפילו מתירים אשת איש לעולם על ידי ספק ספיקא, ורק לגבי ברכה לבטלה על עבדין ספק ספיקא בברכות כמו שהסבנו בשיעור הקודם, אבל לגבי עניית אמן מועיל ספק ספיקא. אותו ר"מ כלל לא ידע שיש כזה דיון, לא הכיר את הנידון אם לענות אמן אחר ברכה על ההלל שמברכים האשכנזים, כל זה היה לו

4 בדרך כלל הר"ף והרמב"ם מסכימים לדעה אחת, כי רוב תורתו של הרמב"ם למד מתורת הר"ף שכתב, ולכן החשיבו רבו.

5 כיוצא בזה אמרנו באחד השיעורים הקודמים (א.ה. ראה גליון בית מרן פרשת ויגש אות ד) בענין ברכות התורה, שיתכן שמרן עצמו גם כן סבר שברכות התורה מדאורייתא, שהרי כן דעת רוב הפוסקים וכמו שכתב בשו"ת שאגת אריה (סימן כד), אלא שחשש למיעוט הפוסקים הסוברים שהן מדרבנן, לחומר איסור ברכה לבטלה.

6 הרדב"ז היה גדול ממרן בכמה שנים, וישבו יחד בבית הדין בצפת.

שיקדים את ברכת אשר יצר ואחר כך יברך נפשות, משום שמיד חל עליו חיוב יהודות ואין לו להמתין יותר, מה שאין כן ברכה אחרונה אי אפשר לו להסמיכה, מאחר שעבר זמן הנאתה. והוסיף, כל שכן אם אכל משבעת המינים, שכתב מרן השלחן ערוך (סימן קפד סעיף ג) שיש אומרים שטעונים ברכה אחרונה במקומם, לפי זה ברכת אשר יצר קודמת שנתחייב בה עתה, ואילו ברכה מעין שלש לא חל חיובה עד שיחזור למקום שאכל. הוא לא דן מצד שזו ברכה מדאורייתא וזו מדרבנן. וכמוהו כתבו בספר מגן גיבורים¹⁰ (סימן סק"ז), שמאחר שהוא צריך לחזור למקומו לברך ברכת מעין שלש, עליו לברך מי אשר יצר, מדין אין מעבירים על המצוות, והביאו ראה מתשובת הרדב"ז (ח"ד סימן יג) בדין אדם שנגזר למאסר, ולפתע בא שר בית הסוהר ונתן לו יום אחד לבחור לצאת לחופשי, ושאל אם לצאת בפורים שיש בו הרבה מצוות, או ביום הכיפורים שיש בו הרבה תפלות, או לצאת בשבת שיש בו מצות קידוש מהתורה, ענה לו הרדב"ז שיצא מיד לקיים את המצוה הראשונה שתזדמן לידו, כגון להתפלל בציבור, או ביום שני וחמישי לשמוע קריאה בתורה, ולא ימתין לקיים מצוות יותר גדולות, כי אין מעבירים על המצוות, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה. החכם צבי (סימן כג) וגם בנו היעב"ץ בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"א סימן יח) דנים בפסקו של הרדב"ז, וכן בספר טהרת המים (מע"א סימן א). ולפי דברי הרדב"ז אדם שיצא מבית הכסא, לא ידחה את החיוב של ברכת אשר יצר, אלא יברך מיד, ולאחר מכן יברך נפשות.

האם נחשב היסח הדעת

ח. אלא שיש להקשות על מה שכתב הגאון רבי חיים פלאגי, שהרי מרן בשלחן ערוך (סימן קעח סעיף ה, וסימן קפד סעיף ג) כתב: יש אומרים שכל שבעת המינים טעונים ברכה לאחריהם במקומם, ויש אומרים דחמשת מיני דגן דוקא. והלכה כיש אומרים בתרא, שרק חמשת מיני דגן טעונים ברכה במקומם, אבל מעין שלש על שבעת המינים, אם נכנס לרכבו לא חייב לעשות רוורס... גם אם קם ממקומו והלך למקום אחר יברך שם ברכה אחרונה, ומדוע רבי חיים פלאגי כתב שאם אכל וקם ממקומו ונצרך לנקיבו חייב לחזור למקומו ולברך.

הדר הוא לכל חסידי

ט. אמנם לפני כשלושים שנה פסקנו בילקוט יוסף (ח"ג עמ' תעז) כדעת רבי חיים פלאגי, שייברך אשר יצר ולאחר מכן מעין שלש, כי ראינו כמה אחרונים הסוברים כמותו, אבל אחר כמה שנים מרן זצ"ל בהליכות עולם (ח"א עמ' מב) ובשו"ת יביע אומר (ח"ח האו"ח סימן כג אות ד) הביא את דברי רבי חיים פלאגי, והעיר עליו בטוב טעם כמו שהערנו עכשיו, ודחה את דבריו, ומסקנתו שם להקדים את ברכת מעין שלש לברכת אשר יצר, כי יש אומרים שהיא ברכה דאורייתא. וכך ההלכה, משנה אחרונה עיקר. ברוך ה' ברוב הדברים זכינו לכון לדעת מרן זצ"ל, אבל אין לנו רוח הקודש לדעת מה מרן יכתוב בעוד עשרים שנה, ואם מישהו יבוא ויאמר שיש מחלוקת בין ילקוט יוסף להליכות עולם, אין דבר כזה, אנחנו מבטלים דעתנו מפני דעתו של מרן זצ"ל, הוא מורנו ורבנו המובהק ולעולם אנחנו לא חולקים עליו, גם אם אנחנו לא מבינים, אם ריק הוא - מכם" (דברים לב, מז), לכן להלכה יש לברך מעין שלש ולאחר מכן אשר יצר.

ברכת נפשות רשות

י. אלא שלגבי השאלה אם להקדים ברכת בורא נפשות או ברכת אשר יצר, נראה שצודקים דברי הגאון רבי חיים פלאגי להקדים את ברכת אשר יצר תחילה, מפני שלדעת פוסקים רבים - מהם רש"י בספר הפרדס הגדול (סימן עח) ואביו של הריטב"א (בחדושי לברכות לה). והגאון מוילנא (בהגותו לירושלמי ברכות פ"ו ריש ה"ד) - ברכת בורא נפשות רשות, ולא היו מברכים ברכה זו בזמן המשנה ונתקנה רק בזמן הגמרא, ואמנם להלכה ודאי שצריך לברך ברכת נפשות, אבל חזי לאיצטורפי סברתם כדי להקדים ברכת אשר יצר שהיא חובה, לברכת

חידוש. אמרתי לו: לא רק ב'מיר' יש חידושים, גם אצלנו יש חידושים...

10 חיברו אותו שני גדולים, רבי מרדכי איטינגא ורבי יוסף שאול נתנון, לפני כמאתים שנה, הם חיברו כמה ספרים יחד עד שהסתכסכו על ענין המצות מכוונה ונפרדה דרכם.

נפשות. למסקנת ההלכה, יש לחלק בין ברכת נפשות לברכת מעין שלש. אדם שאכל ולאחר מכן יצא לבית הכסא, אם נתחייב בברכת מעין שלש על שבעת המינים וכל שכן על חמשת מיני דגן וכל שכן אם נתחייב בברכת המזון, יקדים אותם לברכת אשר יצר, ואם נתחייב בברכת נפשות, יקדים את ברכת אשר יצר.

שמה ישבח

יא. מי שחושש שאם ידחה את ברכת אשר יצר לאחר ברכת מעין שלש או ברכת המזון, לבסוף ישבח לגמרי לברך, ברכת המזון היא ברכה ארוכה ועד שיגמור ישבח, יברך אשר יצר לפני ברכת המזון. והוא הדין אם נצרך לנקיבו ונטל ידיו לסעודה, יברך מיד אשר יצר, ולא ימתין עד שיברך המוציא ויטעם מהלחם ומהסלטים, כי יש חשש שישבח, ומה שאמרו (ברכות מב). תיכף לנטילה ברכה, אמרו על מים אחרונים¹¹, שלא לדבר דברים בטלים בין הנטילה לברכה, וגם אחר מים אחרונים מותר מעיקר הדין לומר פסוקים. לכן לכתחילה יעשה לעצמו סימן לזכור לברך אשר יצר אחר ברכת המוציא או אחר ברכת המזון, אבל אם יודע בעצמו שלא יזכור יברך אשר יצר מיד.

ברכת המזון מיושב

יב. אמרנו שאחת הנפקא מינה אם ברכת מעין שלש מהתורה או מדרבנן, אם צריך לשבת בשעת הברכה, או אפשר גם לעמוד וללכת. לגבי ברכת המזון מבואר בגמרא (ברכות נא): הלכתא יושב ומברך, והתוספות (ד"ה והלכתא בכולהו) כתבו מפי רבי משה אלברט - אולי היה מרוקאי... - שזה נלמד מהפסוק "ושבעת" - "ושב עת", כלומר שצריך לשבת בזמן ברכת המזון, ולפי שברכת המזון דאורייתא החמירו בה להיות יושב ומברך. וכך כתבו המרדכי (פ"ד דברכות סימן קפד) ותלמידי רבינו יונה (ספ"ד דברכות). המשנה ברורה (סימן קפג ס"ק לא) כתב שצריך לשבת בברכת המזון גם בברכה רביעית¹². אדם שקשה לו לשבת ב'הרחמן' כגון שהוא מאחר לעבודה או לכולל ואחר כך ראש הכולל יוריד לו מהמשכורת, יכול לומר 'הרחמן' בלכתך בדרך, כמובן אם יודע היטב בעל פה. בדיעבד אם בירך ברכת המזון כשהוא עומד או מהלך יצא ידי חובה, כך כתב הרמב"ם (פ"ד מהלכות ברכות ה"א). וכתב הערוך השלחן (סימן קפג סעיף ח) שאמנם לא קיים מצוה מן המובחר, אבל יצא ידי חובתו. תפלת שמונה עשרה צריכה להיות בעמידה, אלא אם כן הוא אנוס ברכת או במטוס, כי היא מעולם האצילות, באותה מידה צריך לברך ברכת המזון בישיבה, בשונה מקריאת שמע שיכול לקרוא שוכב או עומד או הולך.

כעין דאורייתא תקון

יג. לכאורה אם מעין שלש מהתורה צריך לברך מעין שלש מיושב, כמו בברכת המזון, ואם מעין מדרבנן אפשר גם לעמוד, אבל הפלא, שגם הרמב"ם (פ"ד מהלכות ברכות ה"א) וגם מרן השלחן ערוך (סימן קפג סעיף י) כתבו שהמברך ברכת מעין שלש צריך לשבת, והלא לדעתם ברכת מעין שלש היא מדרבנן? הגאון מוילנא (שם) רומז על הקושיא הזו, ויש ליישב בפשטות, שצריך לשבת בברכת "מעין" שלש, כי כשחז"ל תיקנו אותה, תיקנו שתהיה "מעין" ברכת המזון שהיא מדאורייתא, ולכן נתנו למעין שלש דין כמו של דאורייתא שיש לשבת בשעת ברכתה, כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, כיון שבנקל אדם יכול לשבת¹³.

11 מרן השלחן ערוך (סימן קסו סעיף א) כתב שטוב להיזהר לא להפסיק בין נטילה ראשונה לברכה, אבל אין זה מהדין, ולכן אם נטל ידיו לסעודה ונכנס אורח יכול לומר לו "ברוך הבא", ולא יתעלם ממנו. לפעמים ראיתי שמרן זצ"ל מדבר מילה או שתיים בין הנטילה לסעודה, לא ממש מנהל שיחה, ולפני עשרות שנים כשהגעתי ללמוד בישיבה, גם אני זיכרתי קצת אחר הנטילה, והסתכלו עלי כאילו אני ח"ו מחלל שבת... בישיבות מקפידים על זה כאילו זה איסור מהתורה, ולא שמים לב שלדעת מרן הבית יוסף (שם) מה שאמרו לא להפסיק בין נטילה לברכה אמרו על מים אחרונים, מכל מקום טוב שלא מפסיקים ושומעים למרן השלחן ערוך שכתב שטוב להיזהר בזה.

12 תלמיד חכם אחד שקשה לו מאוד לברך ברכת המזון בישיבה, מהלחץ לקום הוא לא מכין טוב, יש לו קוצים... אמר לי: הרב יתיר לי לברך בעמידה! וכי הוא צריך ליישב את דברי הרמב"ם וללכת הלך ושוב? תתאפק! כשמגיע ל'הרחמן' יכול לעמוד. מרן זצ"ל היה מקפיד לא לקום ממקומו בברכת המזון עד 'עושה שלום', גם לו היה לחץ, הוא רצה לרוץ לכתוב...

13 גם אם בשבת נמצא ליד איזה אבן, יכול לשבת עליה ולברך, כמו שכתב הרשב"א (שבת כט); שההולך בדרך והתעייף יכול לשבת על אבן, כיון שלא גזרו איסור מוקצה אלא בהנאת סלטול או הנאת אכילה.

העלון להצלחתם של: קוראל בת יסכה - זיווג הגון, רחל בת חנה - רפואה שלמה, אפרת יפה בת אורה - זיווג הגון, אור יעקב בן שרית - ברכה והצלחה, אלי אליה בן פלורה - בריאות איתנה, אליה בן שרה - חזרה בתשובה, מיכאל בן נעמי - רפואה שלמה, מרים בת חסיבה - פרנסה בשפע, ניר בן לונה - זרע בר קיימא, אלעזר בן סג'לת אריכות ימים, אסתר בת יעל - חזרה בתשובה.

עניינת קדיש וקדושה

יד. אמרנו שאחת הנפקא מינה אם ברכת מעין שלש מהתורה או מדרבנן, לענין אם מותר למברך מעין שלש להפסיק כדי לענות לקדיש - חמשה אמנים ראשונים, ואמן היא שמיה רבה עד יתברך, ולקדושה - 'קדוש וברוך', אם מעין שלש מהתורה, לכאורה דינה כמו ברכת המזון שלא מספיק, ואם מעין שלש מדרבנן, דינה ככל הברכות הארוכות כגון ברכת אשר יצר ואלהי נשמה שמפסיק. במשנה בברכות (ג.) לדעת רבי מאיר, בפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב, ובאמצע שואל מפני היראה ומשיב, רבי יהודה אומר, באמצע שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד, ובפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום לכל אדם. אלו הם בין הפרקים, בין ברכה ראשונה לשניה, בין שניה לשמוע, בין שמוע לוהיה אם שמוע, בין והיה אם שמוע לויאמר. ופסק מרן בשלחן ערוך (סימן סו סעיף א) כרבי יהודה: בין הפרקים, שואל בשלום אדם נכבד, ומשיב שלום לכל אדם, ובאמצע, שואל בשלום מי שהוא ירא ממנו כגון אביו או רבו¹⁴, או מי שהוא גדול ממנו בחכמה וכל שכן מלך או אנס, ומשיב שלום לאדם נכבד ואפילו באמצע הפסוק, חוץ מפסוק שמע ישראל וברום שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שלא יפסיק בהם כלל, אם לא מפני מי שירא שמא יהרגנו. עכ"ל. בזמננו ההורים מוחלים וכשרואים שבנם עסוק בקריאת שמע לא מקפידים אם לא שואל בשלום.

שלום עליך רבי

טו. לכאורה יש להקשות, מדוע אמרו שבקריאת שמע מפסיק לשאול בשלום רבו, וכן בירושלמי (פ"ב דברכות ה"א) מסופר שרבי יוחנן¹⁵ הקפיד על רבי אלעזר

חכם עורא עטיה היה שקוע בתורה באופן מדהים, ופעם ראו אותו יושב על אבן בשוק מחנה יהודה ומהרהר, נגיש אליו מישהו ואמר: חכם, זה לא כבוד התורה... הוא "התעורר" ושאל: איפה אני נמצא? כבודו במחנה יהודה! חכם עורא חשב שהוא נמצא בישיבה, והרהר כיצד ליישב סתירה ברמב"ם! פעם הקיצונים היו זורקים אבנים בהפגנות, ויש בזה איסור טלטול מוקצה. בזמנו תירצו לנו שהם מייחידים אבנים לצורך ההפגנה... אבל מה עם החילול ה' שמשניאים את התורה, מה עם הפיקוח נפש, וכי הם סנהדרין שיכולים לסקול...? וגם אולי מסייעים יולדת וכדומה.

אני זוכר לפני כשישים שנה, בשכונת שמואל הנביא היו עורכים הפגנות למען השבת, ושבת אחת הגיעו אוטובוסים שלמים של 'השומר הצעיר', באו עם אלות והפליאו מכותיהם בחרדים האשכנזים, ומיד כולם ברחו לשיעור של מרן זצ"ל בבית כנסת 'אוהל רחל' לעדת הפרסים, וכשהשטרים הגיעו לשם לא העיזו להיכנס לשיעור של החכם, היה להם דרך ארץ, לא כמו היום... ומרן זצ"ל אמר: מחוץ תשכל חרב ומחדרים תורה. בחוץ היו צעקות ומלחמות, אבל דרכו של מרן היתה - השכם והערב עליהם לבית המדרש והם כלים מאליהם (גיטין ז, ו), מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, תעשה עוד שיעור תורה ועוד שיעור תורה ולאט לאט תחזיר אותם בתשובה.

14 שואל בשלום אלו שהוא חייב בכבודו ומוראם, אביו או אמו, שנאמר כבוד את אביך ואת אמך, איש אמו ואביו וייראו, או מלך, או רבו מובהק שרוב תורתו ממנו. מרן זצ"ל היה מקפיד לכבד את מי שלימד אותו את הא"ב בילדותו, והיה עומד לפניו, כי אולי הוא נחשב לרבו מובהק, אני יודע מי זה. אבל זו חומרא, בפוסקים (ע' רמ"א בהגה י"ד סימן רמב סעיף ל) מבואר שרבו מובהק הוא מי שלמד ממנו את רוב ההלכות למעשה, או מפיו או מפי כתביו, לא שלמד ממנו פלפולים או סדר קדשים. אמרו חז"ל (אבות ד, יב) מורא רבך כמורא שמים, ודרשו (פסחים כב:) את ה' אלוך תירא, "את" לרבנות תלמידי חכמים, והתוספות (ב"ק מא: ד"ה לרבנות) חידשו, שההיקש בין כבוד שמים לכבוד תלמידי חכמים, מדובר דוקא ברבו מובהק שרוב חכמתו ממנו.

15 בגמרא ביבמות (צו:) מסופר על רבי יוחנן שהקפיד על רבי אלעזר שאמר שיעור, ואת כל תוכן הדברים לקח מרבי יוחנן, אבל לא הזכיר אותו כלל. עלה רבי יעקב

שלא אמר לו שלום, ופיסו רבי יעקב בר איד: מה שלא אמר לך שלום, כי אנשי בבל היו מתביישים לומר שלום לאדם חשוב, כמו שאמר איוב (כט, ה): ראוני נערים ונחבאו¹⁶. משמע שרבי אלעזר היה צריך לומר שלום לרבו רבי יוחנן. והלא בגמרא בברכות (כו:) מבואר שכל הנותן שלום לרבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל [א.ה ובמסכת כלה פ"א הכ"ד איתא, הנותן שלום לרבו חייב מיתה], וכי אתה מתייחס לרבו כמו לחברך¹⁷?! אלא אומרים התוספות (ברכות כו: ד"ה והנותן), תלוי איך אומר לו שלום, לא יאמר לרבו שלום כמו שאומר לחברו, אבל יאמר לו בכבוד: שלום עליך רבי, וינשק לו את היד¹⁸.

והלא דברים קל וחומר

טז. הרא"ש (פ"ב דברכות סימן ה) למד שאם באמצע קריאת שמע מפסיק לשאול בשלום רבו ואביו ואמו, קל וחומר שיפסיק לקדיש וקדושה, וכך פסק להלכה. וכתבו האחרונים שיענה בקדיש חמשה אמנים ראשונים בלבד¹⁹, אבל תתקבל, על ישראל, היא שלמא, הם לא מעיקר הדין, ולא יענה. ואמן היא שמיה רבה יענה עד יתברך. באמצע עמידה לא מפסיק לקדיש ולא לקדושה, כדברי המשנה בברכות (ז:) אפילו המלך שואל בשלומי לא ישיבנו, ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק. אלא אם כן הגיע לאלוקי נצור, ששם יפסיק לקדיש - חמשה אמנים, ולקדושה - 'קדוש וברוך'. ובשיעור הבא נמשיך לבאר בע"ה אם המברך מעין שלש יפסיק לענות לקדיש ולקדושה או לא.

בר איד לרבי יוחנן ופיסו, אמר לו: כאשר צוה ה' את משה עבדו כן צוה משה את יהושע, וכן עשה יהושע לא הסייר דבר מכל אשר צוה ה' את משה, וכי על כל דבר שאמר יהושע היה אומר להם כך אמר לי משה? אלא יהושע יושב ודורש סתם, והכל יודעים שתורתו של משה היא, אף רבי אלעזר תלמידך יושב ודורש סתם, והכל יודעין כי שלך היא. כדברי הגמרא (עירובין צב.) וכי רבי לא שנהא רבי חייא מנין לו? בהמשך הגמרא ושאלת: מה הטעם שרבי יוחנן הקפיד כל כך? דאמר רב יהודה אמר רב: מהו שכתוב (תהלים סא, ה) אגורה באהלך עולמים? וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, יהי רצון שיאמר דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. בירושלמי (שם) מובא שיש קורת רוח גדולה מאוד לאדם שאומרים דבר תורה בשמו, כביכול כמו ששתה יין מתוק.

16 מרן זצ"ל סיפר לי שהראשון לציון חכם בן ציון מאיר חי עוזיאל היה גם נשיא ישיבת פורת יוסף, כי כך המסורת שהראשון לציון הוא נשיא הישיבה, וגם מרן זצ"ל היה נשיא ישיבת פורת יוסף, והרב עוזיאל היה בוחן את הבחורים כל חודש על הגמרא, היה גאון עולם, כל הש"ס היה כמנוח בכיסו. ומרן סיפר לי שבתורתו כשראה את הרב עוזיאל עובר היה נכנס ומתחבב, לא יכל לומר לו שלום מרוב היראה לגדולי הדור, היום ילדים רצים ואומרים: הרב בתוך אותי... אדם צריך שיהיה לו מורא מגדולי הדור, אפילו מרן זצ"ל שכבר בצעירותו הקיף את התורה, נחבא מפני הרב עוזיאל.

17 פעם ראיתי אברך צעיר שאמר לרב גדול, אה, מה שלומי...? אז מה הוא בגיל שלך והייתם חברים, היום הוא עבר אותך בחכמה! פעם מישהו מחו"ל התחיל לדבר איתי על מרן זצ"ל, ובדבריו הזכיר רק את שמו הפרטי, הוא חזר על כך כמה פעמים ולא יכלתי לסבול, הוא היה מבוגר מאוד ואני הערתי לו על כך, אמר לי: איך אתה מדבר, הוא היה חבר שלי בישיבה!... אמרתי לו: אז מה, הוא עבר אותך בהרבה, היום הוא גדול הדור!

18 יש ענין לנשק את היד של החכם, כי הוא כותב דברי תורה ויש לו קדושה ביד, וינשק לו את יד ימין שכותב בה דברי תורה, ואם כותב במחשב ינשק לו את שני הידים... רבי חיים פלאגי (סימן פט אות ב) דן אם מותר לנשק את היד של החכם שיעוד לא התפלל.

19 אסור לדבר באמצע חמשה אמנים הראשונים של הקדיש, אחר כך לא חייב לדבר... אבל יכול לדבר. וכן אסור לדבר באמצע ברכת מעין שבע, השבוע ראיתי מישהו מדבר במעין שבע ומיד רמזתי לו שיפסיק, בספרים (ע' טור סימן רסח) כתוב על כך דברים מבהילים.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היודים כל מוצש"ק.

הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 21:00

וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

ראובן בן דבורה פרנסה, בריאות והצלחה בכל

לכל המעוניין להתברך מפי קדושו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290***

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **באן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: גיל רפאל בן גרציה מרסל - לרפואה והצלחה, דני בן אסתר - הצלחה בכל, וכיכב בת רחל - רפואה שלמה, מלכה בת חנום - רפואה שלמה, תמר בת עינב - רפואה שלמה, מורדכי אליהו בן לאה - זיווג הנון, מקסימה מתן בת רחל - רפואה שלמה, עסרת בת חנה מלכה - שלום בית, רחל פרי בת עובדת אירן - כל הישועות, עדי בת עליזה - הצלחה בכל.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים וראש ב"ד"ץ "אור שרגא"

פרשת משפטים

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא א).

מכאן למדו חז"ל (גיטין פח:): שאסור לפנות לערכאות של גויים ואפילו בדבר שהם דנים כדיני ישראל, שנאמר "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים.

וכן פסק הרמב"ם בהלכות סנהדרין (פכ"ו ה"ז): כל הדין בדייני עכו"ם ובערכאות שלהם, אף על פי שהיו דיניהם כדיני ישראל - הרי זה רשע, וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבינו, שנאמר "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", לפנייהם ולא לפני עכו"ם. וכתב מרן השו"ע (הו"מ סי' כו ס"א) שאפילו אם שני בעלי הדין רוצים לדון בפניהם אסור לעשות כן, וכל הבא לדון בפניהם הרי זה רשע, וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבינו.

ובכל ספריהם של הרמב"ם ומרן השו"ע לא נמצא ביטוי כזה שהעובר עבירה מסויימת כאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה, אלא רק באיסור הליכה לערכאות, ללמדינו את חומרת הדבר, שהפונה לערכאות מגלה בדעתו שהוא מעדיף את משפטי האומות על משפט התורה הקדושה ח"ו.

ואף בתי המשפט שיש בהם שופטים יהודים דינם כערכאות של גויים כיון שאינם דנים כפי חוקי התורה, וכמו שכתב מרן הגר"ע יוסף קא"ל בשו"ת יחיה דעת (ח"ד סי' סה) שיש רבים התועים מדרך השכל ומתחכמים לומר שמותר לדון בבית משפט כיון שיש שם שופטים יהודים ויש להם סמכות מהממשלה, אולם הבל יצפה פיהם, ולו חכמו ישכילו זאת שהדבר חמור יותר, שאע"פ שהם יהודים שקיבלו את התורה מהר סיני, עזבו מקור מים חיים של התלמוד והפוסקים לחצוב להם בורות נשברים ולדון על פי חוקי האומות. לכן מצוה להזהיר את הציבור שאסור לפנות אליהם, אלא רק לבתי דין כשרים הדנים על פי תורתנו הקדושה, ואם אין אפשרות לדון בדין תורה כגון שהצד השני מסרב, צריך לקבל היתר מבית דין לפנות לערכאות.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא א).

אין העולם קיים אלא בזכות זה שדנים דין אמת לאמתו, כמו שאומרת המשנה (אבות פ"א מ"ח): רבן שמעון בן גמליאל אומר: על שלשה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר (זכריה ח טז) "אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם".

ובירושלמי (בי"מ פ"ב ה"ה) ובמדרש (בר' לג א) מובא מעשה באלכסנדר מוקדון שהלך למלך קיציא אשר בקצה העולם מעבר להרי החושך, הראה לו מלך קיציא את רוב עשרו, אמר לו אלכסנדר: לא בשביל כסף וזהב באתי, אלא

לראות את מנהגיכם איך אתם עושים דין ומשפט. בעודם מדברים באו לפני המלך שני אנשים לדין, האחד קנה מחבירו חלקת אדמה ומצא בה מטמון של כסף וזהב, הקונה אומר: אדמה קניתי, מטמון לא קניתי. והמוכר אומר: מכרתי לך את האדמה עם כל מה שיש בה, וגם המטמון שלך הוא. אמר המלך לאחד מהם: יש לך בן? אמר לו הן. שאל את השני: ולך יש בת? אמר לו הן. אמר להם המלך: הבן והבת יינשאו ויקבלו את המטמון, וכך תזכו בו שניכם. התחיל אלכסנדר לצחוק, אמר לו המלך: מפני מה אתה צוחק? לא יפה דנתי? אם היה בא מקרה כזה לפניכם מה הייתם עושים? אמר לו אלכסנדר: היינו הורגים את שניהם והכסף היה נכנס לאוצר המלוכה. אמר לו: כל כך אתם אוהבים כסף וזהב? הכין לו סעודה והביא לו ככרות של זהב ותרנגולים מזהב. אמר לו אלכסנדר: אתה חושב שאני אוכל זהב? מדוע הבאת לי ככרות ותרנגולים של זהב? אמר לו המלך: אם אינכם אוכלים זהב מדוע אתם רודפים אחריו כל כך? לאחר מכן שאל המלך את אלכסנדר: השמש זורחת במקומכם? אמר לו הן. וגשם יורד במקומכם? אמר לו הן. שמה יש בהמות במקומכם? אמר לו הן. אמר לו המלך: לא בזכותכם זורחת השמש ולא בשבילכם יורד הגשם, כי לפי מעשיכם ועיוות הדין שלכם אינכם ראויים לכך, אלא הכל בזכות הבהמות שלכם, וזהו שנאמר (תהלים לו י) "אדם ובהמה תושיע ה'", בזכות הבהמה הקב"ה מושיע את האדם. להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097

"אם היוודעים רוצים לעשות נחת רוח למת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר זה מועיל לו מאוד מאוד"

בער"ח הקרוב יערכו אברכי "כולל בית מרן"

תיקון נפטר, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמת יקירכם

דין בן שלומית   **סתיו בת בטי**

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקירכם! למסירת שמות יקירכם התקשרו:

*5290

מכתב י"י הרב"ג רבי משה והב שליט"א

רב מחלכות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת המשרות והמינון טבריה

בעקבות רבותינו הדליקו נר

החכם רבי צדקה חוצין זצוק"ל

רבינו נולד בתאריך ח' בשבט ה'התרט"ו (1876 למנינים) בבגדד שבעירק לאביו רבי משה חוצין זצ"ל בצעירתו למד רבינו בישיבת מדרש "בית זילכה" אצל רבי יהושע דנגור זצוק"ל שהיה ראב"ד של בגדד. רבינו היה ידוע בגדולתו הרוחנית לצד ענוותו הגדולה.

בספר "מאור פניך" מובא סיפור שהעיד עליו תלמידו המובהק רבי מרדכי אליהו זצ"ל שרבנו היה בקיא בשולחן ערוך "אורח חיים" "יורה דעה" בעל פה כמאן דמונח בידיה "וחושן משפט" כמאן דמונח בכיסיה, מסופר שכשרבינו עלה לארץ ישראל עלו איתו עוד עשרה חכמים ביניהם היו רבי יעקב סופר (בעל כף החיים) רבי יחזקאל עזרא ועוד חכמים וסופרים. אחד מבני החבורה לא הרגיש טוב וחזר לעירו.

רבינו ושאר החכמים המשיכו לדרכם כשהגיע זמן מנוחה נעמד רבינו והחל לקרוא "מנחה" "מנחה", "עשירי" "עשירי" אמרו לו חבריו מאיפה נמצא עשירי במדבר הזה, אמר להם רבינו אני את שלי עשיתי והקב"ה יעשה כטוב בעיניו והנה הגיע לעברם פרש חגור חרב ולא ידעו מי הוא, אמר להם רבינו בואו נדבר בארמית ואם הוא יהודי הוא יבין את השפה. ואז שאל רבינו את חבריו "הדא

דין הוא?" ורוכב הסוס ענה להם "דין דידן" ואז השלים להם מנין.

כ"כ רבינו היה ידוע בענוותו הגדולה. שהרי רבינו שימש גם כמוהל מומחה והיה רץ משכונה לשכונה, מעיר לעיר לזכות במצווה המילה. מסופר שבאחד השבתות הזמינו את רבינו לשמש מוהל בשכונת קטמון אמר לו בעל השמחה אני מתנצל מכבוד הרב אבל יש כאן מוהל אחר אשר מבקש למול את התינוק ולא עוד אלא מבקש גם מהרב את כלי המילה. פני הרב צהלו ושמחו והרגיע את בעל הברית שהוא שמח שאותו אדם ישמש כמוהל וגם ישתמש בכלי המילה שלו וללא אומר דברים חזר רבנו לביתו בשמחה שאלה הרבנית איך היה מצוות המילה אמר לה רבנו היה הכל מצויין, רק במוצש"ק כשבאו להחזיר לרבינו את כלי המילה הבינה הרבנית את אשר הרחש ושאלה איך סיפרת לי שהיה הכל מצויין והרי לא אתה עשית את הברית?

אמר לה רבינו והרי זכיתי לענות אמן על כל הברכות ורק בגלל מצוות עניית אמן הכל היה מצויין. בשנת ה'תרפ"ו עלה רבינו לישראל והשתכן בשכונת גאולה בירושלים, וזכה להקים שם את בית הכנסת "שמש צדקה" וכן כיהן כדיין בבית הדין של העדה החרדית הספרדית.

רבינו הלך לבית עולמו בראש חודש אדר שנת ה'תשכ"א (1961 למנינים) ונטמן בבית הקברות סנהדריה בירושלים והוא בן 85.

העלון להצלחתם של: שמעון בן קטיה ומשפחתו - כל הישועות, אפריים בן חורי - רפואת הנפש, גבריאל בן עליזה - פרנסה ובריאות, דרוו בן רחל - זיווג הגון, דידיה יוסף בן הני - זיווג הגון, שמעון חיים בן תהילה - שלום בית, תהילה בת לאה - בריאות ופרנסה, אליעזר בן מירי - רפוש וחזרה בתשובה, אליהו בן לבנה - ברכה והצלחה, נירן בן רוזה - זיווג הגון.

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
מסיניו הקבועה בד"ר קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ח' בשיעה 13:30

טעויות יהיה חייב לשלם לו כרגיל.

שאלה: אדם שנמצא במעיין וקבוצת אנשים שהיו שם בקשו ממנו טובה שיצלם אותם במצלמה שלהם מעל המים ואותו האיש הסכים לכך, אך כשבא לצלם נפלה לו המצלמה לתוך המים, האם חייב לשלם להם על כך?

תשובה: איתא במשנה בבא קמא (דף כו.) אדם מועד לעולם בין שווג ובין מזיד בין ער בין ישן סימא את עין חברו ושיבר את הכלים משלם נזק שלם ע"כ. וכך פסקו כל הראשונים הרי"ף בדף י"א ב"ק וכן הרמב"ם פ"א מהלכות חובל ומזיק הלכה י"א וכן הסמ"ג עשין ע וכך פסקו הטור ומרן הו"ע בחוש"מ סימן תכ"א סעיף ג'. ולפ"ז נראה לומר שאותו אדם יהיה חייב לשלם ואפי' שעשה בשוגג מדין אדם מועד לעולם.

אבל יש לדחות סברא זו שהרי הגמרא במסכת בבא מציעא דף צ"ג אומרת בענין ארבעת השומרים ששומר חינום פטור בגנבה ואבדה וחייב בפשיעה, ובנדון דידן ודאי שאותו האיש המצלם חשיב לשומר חינום שהרי עושה טובה עמהם ומה שנפל מידו לתוך המים חשיב לאבדה ולא לפשיעה שהרי לא עשה בכוונה וממילא יש לפטרו מדין אבדה.

להלכה: יהיה אותו אדם פטור מלשלם כדן שומר חינום שפטור באבדה. ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293* שלוחה 5

שאלה: בעל קורא בתשלום, ששבת אחת היו לו טעויות רבות בקריאה והגבאי לא מעוניין לשלם לו עבור אותה שבת שהרי לא קרא כראוי האם יכול לעשות לו כן? **תשובה:** באופן שאותו בעל קורא שמרוב טעויות שהוא עשה בקריאה, לא הוציא את הרבים ידי חובה, פשיטא שלא צריך לשלם לו.

אלא הנדון שעם כל הטעויות שהוא עשה, הוא הוציא האחרים ידי חובה ומחמת אותם טעויות רוצה הגבאי להוריד לו מהתשלום.

נראה לפשוט ספק זה ע"פ דברי השו"ע בסימן קל"ט סעי' א' ע"פ הבי"ד בד"ה הקורא, שכתב שאם הבעל קורא לא סידר את הפרשה פעמים ושלב בניו לבין עצמו לא יעלה ע"כ. ולפ"ז אם אותו בעל קורא לא הכין את הפרשה פעמים או שלוש כמו שפסק השו"ע ולכן כך טעה הרבה בקריאה, ההלכה שיש לו דין של פושע והצדק עם הגבאי ולא יצטרך לשלם לו שכר קריאה רגיל, אלא כמה שנהנה, אבל באופן שהבעל קורא כן הכין את הקריאה כראוי אלא שלא הרגיש טוב או שהיה בלחץ וכד' ולכן היה לו טעויות, יהיה הגבאי חייב לשלם לו כרגיל שמה שנעשה עמו זה מחמת אונס ולא מחמת שלא הכין כראוי, שהרי הכסף שמשלם הגבאי לבעל קורא זה גם על ההכנה של הקריאה ולכן חייב לשלם לו כרגיל.

להלכה: באופן שבעל הקריאה טעה מחמת שלא הכין כראוי הדין שישלם לו הגבאי כמה שנהנה דהיינו שמשערים כמה אדם ישלם בשביל כזו קריאה, ובאופן שבעל הקורא כן הכין כראוי אלא שהיה חולה וכד' שאז הוא אנוס ולכן היה לו

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב בנימין הליכות "בית מדרן"

אקטואליה בהלכה

שאלה: האם מותר להסתכל בשבת בפרסומות המובאים בעלונים או במודעות רחוב וכדו' שמורים על דברי חול כגון: חופשים ואטרקציות?

תשובה: הגמרא בשבת (ק"ג.) דורשת על מה שנאמר: "ממצוא חפצין ודבר דבר" שחפצין אסורים ואפילו בדברים שאינו עושה שום מלאכה, ולכן אסור לאדם לדבר דברי חולין שהם תלויים במלאכה או בשטרות מקח וממכר כגון: כל מיני קניות שצריך לעשות או כל מיני חובות שצריך לפרוע או חשבונות בנק וכדו' וכיוצא מכך הוא גם טיולים שאדם מתכנן, והוא נקרא שטרי הדיסות, וכן מובא בשו"ע (סימנים ש"ו, ש"ז) שאסור לאדם לומר כך וכך אעשה למחר או לקרא בכל מיני דברי חולין, ולכן אסור להסתכל בשבת במודעות רחוב או עלונים שיש בהם דברי חול שהם חופשים וכדו' ואם יש שם גם דברי תורה מותר להסתכל בהם ולא בפרסומות (חזון עובדיה שבת חלק ו' עמוד ע"ב)

שאלה: אדם שבא לסגור את דלת הארון בשבת ורואה שיש שם זבוב או יתוש וכדומה. האם מותר לו לסגור את הדלת או שיש בכך איסור צידה?

תשובה: כתב מרן השו"ע (סימן שט"ו) שאיסור צידה מן התורה הוא באופן שמתקיימים שני תנאים: א. שיש במינו ניצוד.

ב. שיהיה המקום שצד אותו לשם קטן מאוד שבכך הוא נקרא ניצוד. אך אם חסר אחד מתנאים אלו, האיסור הוא מדרבנן, ולכן אדם שרואה זבוב או יתוש בארון ורוצה לסגור את הדלת רשאי משום שזה פסיק רישה מדרבנן דלא איכפת לה.

כיוון שזבוב ויתוש אין במינו ניצוד ואף הוא אין לו צורך בכך, ואם מתכוון לצודו, הדין הוא שאם המקום קטן מאוד שיכול לתופסו בפעם אחת-אסור, אך אם המקום קצת גדול שאינו יכול לתופסו פעם אחת-מותר.

שיש כאן תרי דרבנן א'-אין במינו ניצוד, ב'- שהארון גדול ואין יכול לתופסו בפעם אחת מכיוון שכשיפתח את הארון מיד יברח ויצא משם.

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

סינוסיטיס

סינוסיטיס

מה זה? הסינוסיטיס הם חללי האוויר הנמצאים בתוך הגולגולת ומתנקזים לחלל האף. סינוסיטיס (Sinusitis) הוא תהליך דלקתי הנגרם על-ידי נגיפים או חיידקים באחד מחללים אלה, או בכמה מהם. סינוסיטיס נגרמת בדרך כסיבון של הצטננות, כאשר הניקוז של חלל הסינוס לאף נחסם ובמקום מתפתחת דלקת.

איך אני יודעת/שזה סינוסיטיס? סינוסיטיס מתבטא בכאבי ראש (במיוחד כשמרכינים את הראש מטה), בנזלת מוגלתית ממושכת (לעיתים רק מנחיר אחד), בחום וכאבים כאשר נוקשים על-פני הסינוס המודלק.

מתי חולים בסינוסיטיס? בעיקר בעונות המעבר והחורף. על אף שמדובר במחלה שכחה, הפגיעות שונה מאדם לאדם. יש בני אדם שאינם לוקים בה אף פעם ואילו אחרים לוקים בה בעקבות הצטננות קשה.

האם זה מסוכן? יש סיבוכים? לרוב לא, כיוון שניתן לטפל בחולי סינוסיטיס באנטיביוטיקה. בעבר - בטרם התגלתה האנטיביוטיקה - הדלקת היתה מתפשטת לעתים לעצמות הגולגולת, לכלי הדם במוח ולמוח. כיום סיבוכים מסוג זה כמעט אינם קיימים.

איך נעשית האבחנה? האבחנה נעשית לרוב על-ידי בדיקה גופנית של הרופא. הם יסתכלו בלוע ("תפתח פה גדול...") ויקישו על הסינוסים. בסינוסיטיס קיימת רגישות

לניקוש על פני הסינוסים ובבדיקת הלוע ניתן לראות לעתים נזלת הגולשת מאחורי האף אל הלוע (Post Nasal Drip).

מתי כדאי לפנות לרופא? 1. אם יש נזלת מוגלתית הנמשכת יותר משבוע והיא מלווה בכאבי ראש חזקים.

2. אם מפתחים חום גבוה וממושך (מעל 38 מעלות) הנמשך יותר משלושה ימים. **זה מדבק?** השלב המדבק הוא רק שלב הצטננות. המחוללים הגורמים להצטננות נישאים בקלות באוויר בטיפות זעירות (רסס), ולכן עיטוש, שיעול ומגע ידיים (שנגעו קודם לכן באף, בפנים או במישהו חולה) עלולים להעביר את הנגיפים או החיידקים מאדם לאדם.

יש חיסון? לא. את הסינוסיטיס מחוללים מאות זנים של נגיפים וחיידקים. זה לא מציאותי ולא לכללי לפתח חיסון נגד כל אחד מהם. אם נמצאים בקרבת אדם חולה, רצוי להקפיד על חלון פתוח כדי להבטיח אוורור נאות של החדר ואולי הפחתה בסיכוי להידבק גם.

יש טיפול? 1. לעתים יש צורך בטיפול אנטיביוטי, 2. מומלץ לשטוף את האף בטיפות מי מלח.

3. מנוחה במיטה, תתייה מרובה וקצת מרק עוף של אמא עשויים לעזור. 4. ניתן להיעזר בכדורי אקמול במידת הצורך.

העלון להצלחתם של: אסתר ביילא בת שושנה זחבה- נחת מהילדים, אסתר בת גולית- רפואה שלמה, אראל בן ברוריה- ברכה והצלחה, ברוריה בת שלום ודינה- בריאות איתנה, גיא בן איבה- הצלחה ופרנסה, דבורה בת אוסנת- זיווג הגון, הילה בת בת שבע- בריאות ושלוש בית, יצחק בן עליזה- הצלחה בכל, ליאור בן אורית- כל הישגות, רוזה בת מינה- פרנסה ובריאות.

לחיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי ועוד...

לגלות אמונה מתוך הסבל

אחד סיפר לי כי מידת הדין רודפת אותו. לפני מספר חודשים צצו בעיות בעיניו, והוא עבר ניתוח לא קל. לאחר מכן הופיעו בעיות באוזניו, והוא הלך לטיפול. אחר כך התגלו בעיות ברגליו, שגרמו להוצאות, ובנוסף לכך, מקומות נוספים בגופו החלו לכאוב. הוא קבל בפני: "מידת הדין לא מרפה ממני! מה הקב"ה רוצה ממני?".

אמרתי לו: "תשמע, ידידי. אין בימינו נביא. איני יודע מה הקב"ה רוצה ממך. כמוכן שכל אדם צריך לפשפש במעשיו, לראות מה עליו לתקן. דבר אחד אוכל לומר לך: בשביל זה נולדת! מה הפירוש? האם הקב"ה ברא את האדם כדי להכותו?! אלא הכוונה שנולדת לגלות את האמונה מתוך סבלך - "אדם לעמול יולד".

אתה דומה לעובד במפעל. המעביד אמר לו 'זו העבודה וזו שכרה'. האיש הסכים והחל לעבוד. לאחר כשבוע הוא בא למעבידו ואמר: 'העבודה קשה ולא נגמרת'. אמר לו המעסיק "האם הבאתי אותך לכאן בשביל לשחק?".

כעבוד שבוע נוסף בא האיש למעביד, וטוען באזניו "העבודה המפרכת עדיין לא נגמרת". אמר לו המעביד: "כשהעבודה תיגמר, לא יהיה לך מה לעשות אצלי...".

אין שקט לאדם בחייו. פעם הוא מתמודד עם הזוגיות, פעם עם הילדים, פעם עם המעביד, פעם עם הבריאות. מדוע זה כך? בעל הבית שהוא הקב"ה, מביא לנו עבודה תמידית, ועל כך הוא משלם לנו משכורת יפה מאוד לאין סוף שנות אור. כל זאת בזכות שאנחנו עובדים תמיד על האמונה, מצדיקים דין שמיים, ויודעים

שהקב"ה הוא סיבת כל הסיבות. זו בעצם עבודתנו בעולם הזה. האם הצדיקים נחו בחייהם? כתוב ב'סנהדרין', שאבותינו הקדושים רצו לפני ה' כסוסים בין ביצעי המים. כמה הרפתקאות וייסורים עברו כדי להוכיח את אמונתם בקב"ה. מה עברו בני ישראל בגלות מצרים? "וימררו את חייהם בעבודה קשה, בחומר ובלבנים, ובכל עבודה בשדה".

הצדיקים בכל דור עברו מה שעברו. רשב"י היה שלוש עשרה שנה במערה; רבינו הקדוש סבל שלוש עשרה שנה מכאבי שיניים ומעיים; רבי אלעזר בר רבי שמעון אמר לייסורים: בואו אחי, בואו רעיי; נחום איש גם זו הביא על עצמו ייסורים קשים. הם הבינו שכדאי להם אפילו לבקש ייסורים לעצמם כדי לעבוד על האמונה.

כשאדם הולך לרופא, האם יטען כלפיו: "מדוע אתה דוקר אותי במחט?", או "מדוע אתה לוקח לי דם?". הרי הרופא יענה לו: "באת לפה כדי להתרפא, וזה מה שצריך לעשות לך!".

בעולמנו אדם יכול להיות מאושר, רק אם יסתכל נכון על החיים. כאשר לבו יבטח בה, כשיידע שהוא בידיים טובות שמשמרות אותו, עם כל מה שעובר עליו, לא יתריסק לעולם. כמו שאומר דוד המלך "יסר יסרני י-ה, ולמות לא נתנני". כשאדם חי באמונה וביטחון, הוא זוכה לשמחה וברכה בעולם הזה, ושכרו מובטח לעולם הבא.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומניש התכנית קידוח שקוסים ברדיו 'קול חי'

שאלות מצילות חיים

נקישות נשמעו על הדלת בשעת ערב מאוחרת. ראש הישיבה הגאון הרב חיים עוזר גרודזנסקי התרומם מן הגמרא הפתוחה לפניו וניגש בצעדים כבדים אל הדלת. בחור צעיר מאוד עמד שם, כולו חיוור וגופו הצנום רועד מקור. בידו האחת אחז כרך גמרא גדול ומרופט ובידו השנייה שקיק לחם יבש.

"כן בני, מה בקשתך?" פנה אליו הרב במבטו הנעים. הנער המהוסס ענה בלחישת "באתי להיבחן לישיבה". נויצוץ של החלטיות הבזיק בעיניו. "בא היכנס!" הרב הושיב את העלם אל מול הגמרא ואמר "המבחן שלי יכלול רק שתי שאלות!" הנער בלע את רוקו במתח רב, מרכז את מוחו להבנת השאלה.

"מתי בפעם האחרונה אכלת אוכל חם?" התלמיד המופתע גמגם "אני כבר שבוע וחצי בדרכים... אז נראה לי שאכלתי ארוחה חמה לפני שבועיים בערך..." הרב קם אל המטבח תוך שהוא אומר "אז קודם נאכל משהו ואח"כ נמשיך במבחן." לאחר שאכל ושבוע הנער חזר מעט הצבע ללחיו.

או אז פנה אליו הרב ואמר "ועכשיו לשאלה השנייה: מתי הייתה הפעם האחרונה שישנת על מיטה מוצעת?" הבחור השפיל מבט ולחש "שמונה ימים..." הרב החווה על החדר הסמוך ואמר: "הנה יש כאן מיטה תישן לילה ומחר

נדרב" העלם הממוטט נרדם תוך דקות ספורות והתעורר רק למחרת לתפילה בישיבה. אחרי התפילה ניגש אליו הרב בחיוך ואמר לו "התקבלת!" לא עברו שנים מועטות ופרצה מלחמת העולם השנייה. הגרמנים כילו את הכל. תלמידי הישיבה התפזרו לכל עבר ומיליונים נהרגו. הנער גלה ממקום למקום, איבד את כל משפחתו, סבל רעב וקור פחד ואימה ושרד את הגיהנום עד שחרור המחנות ע"י בעלות הברית.

לעת זקנותו כשישב מוקף בתלמידיו בשעת רעוא דרעוין אמר: "עברתי כל כך הרבה בחיים, נוראות השואה, אימת מוות הייתה נחלתנו יום יום ולפעמים גם כמה פעמים ביום..." אחד מתלמידיו המקורבים העז לשאול בחסות אפלולית החדר "אבל מה החזיק אותך כל השנים הללו?"

הרב בן התשעים הביט בתלמיד ממרום שנותיו ואמר: "מה החזיק אותי?... שתי שאלות: מתי אכלת לאחרונה? ומתי ישנת לאחרונה?" שתי השאלות הללו ששאל אותי הרב חיים עוזר זצ"ל נסכו בי את הכח כל השנים.

החום, האהבה, הדאגה הכנה בעיניים שלו היא היא שנסכה בי את הכח בכל שנות הגיהנום ההוא. והמסר לנו כהורים, בטח כבר ברור...

בשם כל ישראל פרויקט הקטורת הארצית

בהוראת גדולי ומאורי ישראל שליט"א
סגולה להישמר מכל רע
לקרוא כל יום פיתום הקטורת

ניתן להשיג: 'בית מרן' *5290

העלון להצלחתם של: מאי בת עליזה- הצלחה וזיווג, מנחם בן אסתר- בריאות הנפש והגוף, מנחם בן שושנה- פרנסה ברוחה, מתייתו בן יוכבד- רפ"ש ופרנסה, נורי בן-יזי- רפ"ש וחזרה בתשובה, רבקה שינה בת אסתר בריאות הנפש והגוף, אייל בן דוד וילדיו- זרע בר קיימא, אביב בן תמר- חזרה בתשובה, אביב ישראל בן פנינה- זיווג הגון, אדיר מאיר בן סיגלי זיווג הגון.

מוזכר הרבנים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה 8 < 13 בחיזוק יומי ושיעורים מלאים

בחסדך בטחתי

לכבישים משובשים ולתחבורה לקויה ולצריפים מטים לנפול, והחנות היחידה שזכה להכיר היא המכולת השכונתית, ואת האשפה היו רגלים אצלם להשליך על גגות השכנים. אדם כזה, בזמן שירחיב השם את גבולו, ויעבור לעיר הקודש בני ברק, יסתובב בה בהתפעלות ויאמר - "כמה בתי מדרש יש כאן, כמה תלמידי חכמים, כמה חניות מענינות, והכבישים פשוט משלמים, ופחי האשפה יפים ונוחים". שפתיו לא יפסיקו להלל ולשבח את השם יתברך על המתנה הגדולה שקיבל - לגור בבני ברק.

אברך שמרגיש חסר ספוק בלמודו, ואינו שמח בלימוד הגמרא והשולחן ערוך, וכשזוכה לקיים מצוות הבורא יתברך, אינו מרגיש שמחה מיוחדת - יבדוק היטב בעצמו. כנראה הוא רוצה להיות גדול הדור בידיעת התורה ובקיום המצוות, ורוצה הוא להיות משלם בהכל, וכמובן, חשוב לו שכל העולם ידע מזה שהוא גדול הדור, ואולי הדבר כך בגלל שקרא הרבה סיפורי צדיקים, וחשב בלבו שגם הוא יכול להגיע למעלותיהם, וכך משבית כל שמחה מלבו.

בכיל דף גמרא שסים ללמד, ירגיש: "כמה כבר למדתי לעומת ה'חפץ חיים' עליו השלום?"

ואם זכה להבין סעיף בשולחן ערוך, יאמר בלבו "הרב עובדיה זצ"ל ידע את כל הסימנים בשולחן ערוך!"

וגם אם יזכה במצוה נדירה כגון פדיון שבויים או שילוח הקן, ירגיש בלבו: "עדן לא הגעתי לכמות המצוות שעשה הבבא סאלי עליו השלום!"

וכך הוא בידיו שלו מוציא מלבו את השמחה, ומכניס במקומה חלילה עצבות. (מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

תאוות הכבוד

תאות הכבוד משביתה כל שמחה מלב האדם. הרצון לקבל כבוד הוא אבי אבות הגורמים לעצבות, מפני שאין סוף לכבוד שירצה, ולעולם לא יקבל את הכבוד שחושב שמגיע לו, וכך כל ימיו ירגיש שאינו מערך מספיק על ידי כל הסובבים אותו, בין אצל אשתו, שלעולם לא ירגיש שמכבדת אותו כראוי לו, ואף בילדיו ירגיש כך, וכן במקום עבודתו, ירדוף אחר הכבוד.

וכבר חרצו חז"ל את גורלו של רודף אחר הכבוד, "הכבוד בורח ממנו" (ערובין יג.), ולעולם לא ישיג אותו.

חצי כוס ה...

תחשבו לעצמכם, קוראים יקרים, אדם ששוכב לישן בלילה על מטתו, ומתרהר כמה שעבר עליו במהלך היום, ונוכח שבבית הכנסת לא פנו מקום של כבוד עבורו, ובמכולת המוכר לא התרגש למראהו המכובד, וכשהגיע לעבודתו, או לכולל שבו הוא לומד, אף אחד לא הרים את ראשו בהתפעלות מעצם הגעתו. כך המשיכו הדברים כשהגיע לביתו, עד ששכב על מטתו. כמה עצב יהיה בלבו של המסכן שתאב לכבוד.

כך גם תהיה הרגשתו של אדם שתאב לראות את העולם הגדול, ורב היום חושב בלבו "כמה יפה ניו יורק, וכמה נחמד יהיה לראות את תאילנד, ואיזה כיף יהיה לעשות קניות באנגליה... אבל בינתיים, עד ששיג את הכסף לטיול החלומות, נאלץ הוא לגור בשכונה צפופה (וחמימה) בבני ברק. אין ספק שירגיש חסר ספוק מעיר מגוריו, ובכל פעם שיראה פח אשפה ברחוב, ירגיש כמה הוא מסכן, שצריך לסבל ולראות דברים שכאלו.

ולעומתו, יהודי שנולד במעברה באחת מערי הספר, וכל ימיו התרגל

קו 'הליכות בית מרן' בשבילכם!!

בשלוחות יחודיות

*5293

שלוחה 9

בנות מרן ומרגלית - הרצאות מרתקות ממיטב הרבניות.

שלוחה 9 < 4

מתכונים טעימים ממיטב השפים מחולקים לפי נושאים.

שלוחה 9 < 5

נשים מצטרפות ללימוד 2 הלכות לשון הרע בכל יום.

שלוחה 10

לימוד בשידור חי עם הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א

שלוחה 11

הצטרפו ללימוד יומי מרתק "נצור לשונך" 2 הלכות יומיות.

שלוחה 16

הצטרפו למניין בשידור חי- נא, מנחה וערבית וכן דף היומי

שלוחה 18

פרויקט 'חברותא' של בית מרן - חדש!!

שלוחה 1

מענה רבני הפועל 24 שעות ביממה לכל שאלה בהלכה.

שלוחה 2

שידור חי מפי הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א.

שלוחה 3

אמונה יומית מאת הרה"ג רבי ישראל לוגסי שליט"א.

שלוחה 4

הצטרפו למאות משתתפים להלכה יומית ולדף היומי.

שלוחה 5

מאור ישראל - מאת הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א.

שלוחה 6

הצטרפו לחלוקת פרקי תהילים ודפי גמרא

שלוחה 7

מספרים על מרן.

שלוחה 8

אלפי שיעורים מחזקים ומגוונים מסודר לפי שלוחות.

העלון להצלחתם של: אביגיל בת זיוה- הצלחה בכל, אביטל בת שבע זיווג הגון, אברהם בן רחל דבורה- זיווג הגון, אברהם בנימין בן ליפשה- בריאות והצלחה אברהם יצחק בן חוה- רפואה בקרוב, אברהם לב בן מרים אליס- שלום בית וכל הישועות, מנחם בן סיונה, אברהם מרדכי בן רבקה- הצלחה בעבודת ה', אדיר ואמיר בני מיה- כל הישועות.